

Hanna Kowalewska-Marszałek, Dorota Cyngot

Sandomierz, woj. tarnobrzeskie. Stanowisko: Wzgórze Zawichojskie

Informator Archeologiczny : badania 21, 43-44

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiał krzemienisty to w przewadze regularne wióry i odkupki. Zwraca uwagę bardzo duża ilość rdzeni przeważnie wiórowych, jednościętowych, często stożkowatych lub postożkowatych, występujących na powierzchni stanowiska i niewielka ich ilość w obiektach. Również stosunkowo niewielkie wystąpiło narzędzi krzemienistych /pojedyncze drapacze, ryłca, wióry retuszowane z wywłóceniem ślnym/. Surowiec krzemienisty to w przewadze miejscowy krzemień narzutowy, chociaż wystąpiły także egzemplarze wykonane z krzemienia jurajskiego podkrakowskiego.

Z badanych obiektów pochodzi również fragment kamiennego toporka i niewielka siekierka kamienna, oraz szaszłkowa siekierka krzemieniasta.

Oceniając łącznie należy stwierdzić, że większość materiału łączy się z kulturą pucharów lej-
kowatych. W jamach łączyonych z tą kulturą wystąpiły także zabytki związane z kulturą lendzielską
lub kulturą ceramiki promienistej.

Pozyskane materiały i dokumentację złożono w Dziale Archeologii Muzeum Śląskiego w Katowicach.

SARBYŃ, gm. Werbkowice
woj. zamojskie
Stanowisko 1

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii
w Lublinie

Badania prowadził dr Andrzej Kokowski. Finansował WOA-K
w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Kultura amfor kulistych,
pojedynczy grób.

Odkrycia dokonano przypadkowo w trakcie równania podwórka. Odkrywcy wyskopalili cztery
naczynia i odsłoniли czaszkę, po czym powiadomili ekspedycję archeologiczną, co umożliwiło dalsze
badania zespołu.

Komorę grobową o wymiarach 2,5 x 1,4 m przykrywały cztery monumentalne płyty z piaskowca.
Komora zbudowana została z 10 płaskich, prostokątnych płyt, których dopasowania było na tyle dosko-
nałe, iż jedynie w dwóch przypadkach trzeba było je uszczelnić. W trakcie wykopalisk prowadzonych
wyłącznie w obrębie komory z niewielkim marginesem na zewnątrz, odsłonięto pochówek dorosłego oso-
bnika w pozycji silnie podkurczonej, leżącego na prawym boku. W północnej części komory stały cztery
naczynia, których lokalizację zrekonstruowano po konsultacji z odkrywcami, i szczeka dzika. W połud-
niowo-wschodnim narożniku zlokalizowano siekierę. Drugi egzemplarz i paciorek burzystynowy leżały na
"półecie" kamienną pomiędzy płytami 2 i 3 w ścianie wschodniej. Przy stopach znaleziono dwa ostrza
kościane. Przy prawym przedramieniu dwa dalsze paciorki, pod miednicą zawieszka kościana w kształcie
litery "T". Dno jamy grobowej wysypane było czerwonym, pokruszonym granitem.

Materiały znajdują się w EA UMCS.

Nie przewiduje się dalszych badań.

SANDOMIERS
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko: Wzgórze Ławichowskie

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
w Warszawie
Zakład Metodologii Badań Archeologicznych

Badania prowadziła mgr Hanna Kowalewska-Marszałek przy
udziale mgr Doroty Cyngot. Finansował Urząd Miasta w San-
domierzu oraz IHM PAN. Siódmy sezon badań. Osada neoli-
tyczna cyklu lendzielsko-pułgarskiego.

Celem prac było przebadanie kilku wybranych obiektów, odkrytych w 1986 r., oraz dokładne roz-
poznanie sytuacji w północno-wschodniej części wzgórza, prowadzące do weryfikacji poczynionych po-
przednio ustaleń nt. przebiegu rowu /obektu 14/30/. Taki zakres prac został wyznaczony na podstawie
rozpoznania terenu za pomocą badań azerokopiaszczynowych w 1986 r.

Złożono trzy odrębne wykopy, obejmujące fragmenty obszaru badanego poprzednio oraz nie kopana dotychczas działka na północ i wschód od niego. Łączna powierzchnia wykopów wynosiła 275,5 m², a ich średnia głębokość - ok. 1 m. Eksplorowano pozostałości 16 obiektów: 14 jam i 2 rowów; przebadano je w całości /jamy/ lub w obrębie wybranych odcinków /rowy/. Ponadto eksplorowano warstwę czarno- i ciemnobrunatną na skraju północnym wykopu.

W wyk. I/87 przedzielono dalszy, niewielki fragment rowu /ob. 14/30/, będący przedłużeniem w kierunku północno-wschodnim odcinka odkrytego poprzednio, a zarazem - najprawdopodobniej końcowym odcinkiem tego obiektu. Nie potwierdziły się ubiegłoroczne sugestie co do istnienia rowu równie od strony wschodniej wzgórza - wydaje się, że rów ten nie otaczał osady, a tylko oddzielał jej teren od pozostałej części wzgórza.

Po wewnętrznej stronie rowu, w odległości 2-3 m, natrafiono na wąski rowek, biegnący równoległe do niego odcinku ok. 20 m i wchodzący w profil północny wykopu. Rowek ten miał niewielkie wymiary: szer. 20-30 cm, głęb. do 50 cm. Jest to sytuacja analogiczna do obserwowanej poprzednio na SW odcinku rowu.

W pobliżu rowka znajdowało się skupisko kilku niewielkich, kolistych jam, będących prawdopodobnie dołami po słupach.

Pozostałe jamy - to obiekty o średnich wymiarach /średn. 0,50 - 3,00 m, głęb. 0,40 - 1,00 m/, owalnych zarysach i profilach trapezowatych lub nieckowatych. Wypełnienia ich były przeważnie jednowarstwowe, zawierały niezbyt dużo materiału zabytkowego.

W wyk. II/87 badano szczegółowo jeden z odcinków rowu 14/30 oraz sekwencję stratygraficzną rowu i jamy nr 54.

Wyk. III/87, założony we wschodniej części wzgórza, był prawie całkowicie pozbawiony znalezisk: odkryto w nim tylko pozostałości jednego obiektu - części przydennej niewielkiej jamy, nie zawierającej materiału archeologicznego. Fakt ten potwierdza poprzednie obserwacje nt. osadnictwa neolitycznego w tej części wzgórza.

Wykopy dostarczyły mniejszej niż w latach poprzednich ilości materiału archeologicznego. Przeważała w nim zdecydowanie ceramika, w swej głównej masie związana - podobnie jak poprzednio - z późnymi fazami cyklu lendzińskiego-polgarskiego. Analogiczny był też zestaw form naczyń.

W materiale krzemieniu utrzymuje się przewaga krzemienia czekoladowego i świeciechowskiego. W porównaniu do lat ubiegłych mniej jednak było narzędzi.

Zdecydowanie uboższy w stosunku do lat poprzednich był też materiał organiczny, na który składa się niewiele fr. kości i zębów zwierzęcych oraz szczątki ryb /ości, łuski i kręgi/.

Materiały przechowywane są w IHM PAN w Warszawie.

Badania będą kontynuowane.

SEREBRYSZCZE, gm. Chełm
woj. chełmskie
Stanowisko 23

Muzeum Okręgowe w Chełmie
Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Chełmie

Badania prowadzili: mgr Stanisław Gołub /autor sprawozdania/, mgr Halina Wrdel i mgr W. Ratajczyk. Finansowali: Muzeum Okręgowe i BBIDZ w Chełmie. Pierwszy sezon badań ratowniczych. Dwa groby /ludzkich i zwierzęcych/ /kultura amfor kulistych/.

Grób odkryli i częściowo wyeksplorowali Z. Szluga i M. Mikulski - mieszkańcy wsi Serebryszcze. Wskutek niefortunnych działań administracyjnych wyjąto bez zadokumentowania jego wyposażenie.